

Wirumaa Teataja

Nr. 13.

Neljapäeval, 11. septembril 1941. a.

16. aastakäik.

Üksiknumbri hind
25 kop.

Ilmub igal teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval.
Erscheint drei mal Wöchent-
lich: am Dienstag, Donners-
tag und Sonnabend.

Toimetuse ja tallitus:
Rakvere, Lai tän. 8.

Redaktion und Kontor:
Wesenberg (Rakvere), Lai Str. 8.

Idafondil edukad pealetungid

Juhi peakorterist, 10. septembril 1941. a. Sõjavägede ülemjuhatus teatab:

Idas jätkuvad pidevalt edukad pealetungid.

Põhja-Aafrikas ründasid saksa võitluskonnad 9. septembril Suessi kanali ääres asuvat Abu Siiri lennuvälja. Angaarides ja varustusladudes tekkisid suured tulekahjud. Suessi kanali juures sai pommitamuse läbi vigastada üks veo-

laev, üht teist kaubalaeva vigastati Suessi lahes raskesti. Tarajärjekad õhurünnakud leidsid aset ka Tobruki sadamas ja Põhja-Egiptuses asuvatele lennuväljadele.

Möödunud ööl tungis üks saksa õhujõudude tugev üksus kallale Ismailia lennuväljale.

Õõ ega päeva vältel ei teinud vaenlane katset tungida riigi maa-aladele.

Eesti mehed ja Eesti naised!

Meie kodumaa vabastamine kommunistliku hirmuvalitsuse alt on lõpule viidud. Meie maa on jälle vaba, meie tulevik kindlustatud ja julgus olek jalule seatud. Üks aasta ebakultuursete idarahvaste diktatuuri on meie kõikide südameid täitnud ainsa lootusega, et Suur-Saksamaa juht ja rahvas, vaatamata raskele sõjale, tõttavad appi suurimas hädaohus, mis varitses kõiki Eesti rahvaid ja kultuuri, ning hävitaval selle maailma vaenlase ja tema pettusidee — kommunismi.

Suur-Saksamaa juhi Adolf Hitleri juhtimisel seisab praegu Saksa sõjavägi kogu inimkonna kultuuri päästmiseks võitluses kommunistide sõjaväga ja on selle jõu juba murdnud. Saksa rahva juht ja tema sõjavägi on osutanud sellega ainulaadse ajaloolise teene kõigile rahvastele. Eeskätt tunneme seda meie, eestlased, sest verine terror meie maal on lõppenud, rõhuv võõraste ike on kadunud; nüüd on meile sõbralik ja päästjana oodatud Saksa rahva juht meie maa ja rahva enda kaitse alla võtnud ning iga eestlase südant valdab rõõmutunne ja tõsine tänu Suur-Saksamaa juhile ja rahvale meie maa ja rahvale osutatud unustamatu abi eest.

Oleme põhjamaa rahvas. Meie tundest pole ülevoolav, kuid nad on tõsised ja sügavad. Iga Saksa sõdur meie maal tunneb iga eestlase käitumises tema suhtes tänu ja otsekohesest sõprust — samuti nagu meie tunneme iga Saksa sõduri juures otsekohesest sõprust, meie rahva vastu.

Võitlus ühise vaenlase vastu on teinud meist lahutamatu sõbrad.

Uus ajajärk on nüüd Eesti rahva ajaloos alanud. Palju kannatusi on meil seljataga, palju ohvreid on meil tulnud kanda, ja veel praegu peab rohkelt arvul eestlasi üle elama kannatusi, toorel viisil kaugele võõrsile viiduna, igas perekonnas on lein. Eesti mehed ja Eesti naised! Nüüd on saabunud aeg, kus on lõppenud igasugune poliitikatõlgemine, kus peavad lõppema kõik omavahelised lahkhelid, ja kõik eestlased, kes veel on ellu jäänud, peavad rakenduma kogu innu ja armastusega sõjas lõdud haavade parandamisele ja meie rahva tuleviku ülesehitamisele. Poliitilised küsimused lahenduvad sõja lõppemisel, seni aga peavad kõik rahvad, kes tahavad võidelda kultuuri päästmiseks, kõik oma sisemised jõud rakendama võitlusele kommunismi vastu ja oma tuleviku ülesehitamisele. Iga üksik, kes seda tahab takistada, kes tahab poliitikatõlgemisega halvata rahva loovaid jõude, on rahvavaenlane ja ta kõrvaldatakse.

Eesti rahvas, avaldades selle triikisõnaga otsekohesest tänu ja tõsist sõprust Suur-Saksamaa juhile Adolf Hitlerile ja Saksa rahvale, töötab ise kogu oma rahvusliku jõuga töötada kaasa uue Euroopa ülesehitamisel. Eesti rahvas, juhitud tänu ja sõpruse tundeist, tahab kõigi oma võimetega aidata kaasa Saksa rahva heitlusele ja võidule eest. Eesti rahvas kummardub sügavas tänu tundes Kõigevägevama Jumala ees ja palub Tema õnnistust Saksa rahvale tema raske võitluses!

Peterburg pommi-vihma all

Berliin. Saksa kaugelaske kahurväe poolt on pidevalt tulistatud Peterburg ümbruses asuvaid sõjaliselt tähtsaid eesmärgi. Nii võeti ägeda tule alla ka üks Peterburgi elektrijõuama ning sõjaväeasutuse tehas.

Möödunud laupäeval võeti saksa õhujõudude poolt ette lainetena järgnevat rünnakuid Peterburg juurde kokkusurutud punaarmee väeüksuste peale. Purustati paljusid välikindlustusi ning kahurite positsioone, kusjuures suurte kokkusurutud väeüksuste koonduspaikadele tekitati raskeid kaotusi.

Bomben auf Petersburg

Die Beschussung kriegswichtiger Ziele bei Petersburg wurde durch deutsche Fernkampfbatterien fortgesetzt. Ein Elektrizitätswerk und die Anlagen der Petersburger Rüstungsindustrie wurden unter wirksamem Feuer der deutschen Geschütze genommen. Im Laufe des Sonntags führte die deutsche Luftwaffe mit starken Kräften rollende Angriffe auf die im Raum von Petersburg eingeschlossenen Sowjettruppen durch. Feld- und Artilleriestellungen der Sowjets wurden niedergebörpft und grosse Ansammlungen der zusammengegrängten Truppen in vielen aufeinanderfolgenden Wellen zersprengt, wobei den Sowjets ausserordentlich hohe Verluste zugefügt wurden.

Lühiteateid

Nõukogude Liidu ülemnõukogu otsustas vähemalt 400.000 volga-sakslast Siberisse ümber asustada.

Saaremaa läheduses merel uputati üks 2000 br. reg. tonni suurune nõukogude transportlaev.

Oma kallaletungi katsetel kanali rannikule ning vallutatud maadele kaotasid inglased möödunud nädala vältel 99 lennukit. Peale selle tulistati õisete hävituslennukite ja õhutõrje poolt alla 35 inglise pommitlennukit, kes tegid katset tungida Saksa riigi aladele.

Tobruki lõuna osas löödi saksa-itaalia eelpostide poolt tagasi mõningad inglase paletungid.

Itaalia õhujõudude ja õhutõrje poolt tulistati viimase viie päeva vältel alla 54 inglise lennukit.

Saksa ametliku teatä järele on tehtud kindlaks, et üks ameerika hävitaja on saksa blokaaditsoonis pommitanud saksa allveelaeva. Käesoleval juhul näib olevat tegemist Roosevelti provokatsioonikatsetega.

Inglise ajakirjanduses käsitletakse seisukorda Peterburg juures õige pessimistlikes värvides Nõukogude Liidu, Sarnase linna kaotamine, kuhu on rajatud üle 230 moodsa tööstusettevõtte, andvat ennast raske kaotusena tunda.

Esimene Ameerika ühendriikide tanklaev bensiiniga on jõudnud Vladivostokki.

Stockholmis algasid Saksa ja Rootsi vahelised kaubanduslääbirääkimised.

A. Kõiv, Valga abimaavanem, Vizekreischef von Walk.
J. Viks, Tõrva linnapea, Bürgermeister von Tõrva
J. Kold, Põltsamaa linnapea, Bürgermeister von Oberpahlen
J. Rebane, Türi linnapea, Bürgermeister von Turgel
J. Rajamaa, Järva abimaavanem, Vizekreischef von Jerven
J. Kikk, Paide linnapea, Bürgermeister von Weissenstein
J. Sassian, Võru maavanem, Kreischef von Werro
A. Mõlter, Võru linnapea, Bürgermeister von Werro
Dr. R. Sinka, Tartu linnapea, Bürgermeister von Dorpat
H. Miller, Tartu maavanem, Kreischef von Dorpat
J. Uluots, professor, ehem. Ministerpräsident
Edg. Kant, Tartu ülikooli rektor, Rektor der Universität zu Dorpat
J. Ungvere, Elva linnapea, Bürgermeister von Elva
A. Niieme, Tapa linnapea, Bürgermeister von Taps
O. Kalmisto, Rakvere linnapea, Bürgermeister von Wesenberg
K. Erenurm, Viru maavanem, Kreischef von Wierland.

Erfolgreiche Kämpfe an der Ostfront

Aus dem Führerhauptquartier, 10. 9. 41.

Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Osten stetige Angriffserfolge.

In Nordafrika griffen deutsche Kampfflugzeuge in der Nacht zum 9. 9. den Flugplatz von Abu-Siir am Suez-Kanal an. Im grossen Bitter-See erhielt ein Frachter einen Bombentreffer. In Hallen und Betriebsstofflagern entstanden heftige Brände. Im Golf von Suez

wurde ein weiteres Handelsschiff schwer beschädigt. Weitere erfolgreiche Luftangriffe richteten sich gegen Hafenanlagen in Tobruk sowie gegen britische Flugplätze und Bahnanlagen in Nord-Aegypten. In der vergangenen Nacht griff ein stärkerer Verband deutsche Kampfflugzeuge den Flugplatz von Ismailja an.

Kampfhandlungen des Feindes über dem Reichsgebiet fanden weder bei Tage noch bei Nacht statt.

Elusa kaitsevallina „Kirovile“

Osa bolševike poolt Tallinnast mobiliseeritud mehi viidi testavasti koolimajade, kus neid kinni hoiti, jaoks purjekas „Mihklile“. Mehi veeti järjest juure ja purjekale suruti kokku 3400 meest nagu kilud karpi. Onnelikud olid need, kes said istuda, sest pikutamine ei saanud üldse kõne alla tulla. Suurem osa mehi oli sunnitud olema all pimedas laevavaruumis, kuna laevatekil põlnud nende jaoks ruumi.

Lõppeks viidi „Mihkel“ reidile, kuid paigutati seal boi külge ankrusse ristile ja „Kirovi“ külje alla. Nii pidid meie mehed olema vene ristile nagu elusaks kaitsevalliks mürskude ja pommide vastu.

Kõige hirmsam oli laeval viimane öö, mil kogu Tallinn oli tulekumas ja kahurite paugutamine ei tahnud üldse lõppeda. Laevatekil viibinu jutustuse järgi oli petrooleumilamp annud veidi valgust. Lõputu kahurimürin ja vahepealsed lennukite õhurünnakud koos laevade pommitamisega olid paljudel närvid viimse juuksekarvani üles kruvinud. Kõige õudsem oli veel see, et kaks meest läksid peast segaseks ja laevavaruumides petrooleumitulekese hämaruses hakkasid kõneldes pidama.

Otsel tormiga pääsis „Mihke“ ankrust

lahti ja hakkas triivima Paljassaare poole. Maa tuli järjest lähemale, sellega aga koos ka hädaoh. Paljassaarel olevad venelased olid nagu hullud, olles arvamusel, et laev on neid päästma tulnud. Nad tormasid isegi rinnuli vette, et ainult laevale pääseda, ja pöörasid alles siis tagasi, kui nägid, et see laev pole nende jaoks.

Läevalt maale pääsimine oli raske, sest kasutada oli ainult kaks väikest paati. Osa mehi sidus siis laudu kokku pargedeks ja osa tuli randa ujudes. Paljassaare lõpus väikeses majakeses peitus aga venelasi. Neile hüüti, et andku alla. Üks nendest tahtiski püüsi ära andma tulla, kuid politruk jooksis järele ja laskis ta maha.

Läevalt maale tulles oli suur trügimine. Mehed haarasid maalebavard püssid ja venelastega läks lahti päris lahing, kusjuures „Mihkli“ kapten juhtis lahingut meie poolt. Venelaste väikeksjäämise järele peeti valvet kuni ajani, millal saabusid kohale sakslased soomusautoga. Lahingus venelastega oli aga haavata saanud umbes pool tosinat meie mehi. Kapteni sõnadel oli pääsimine tulnud parajal ajal, sest veit oli laeval veel ainult ühe päeva jaoks, kuigi seda kõva valve all hoiti.

Als lebendiger Schutzwall für den „Kirow“

Ein Teil der seitens der Bolschewisten mobilisierten Männer aus Tallinn wurde aus den Schulhäusern, in denen sie interniert waren, in einzelnen Abteilungen auf den Segler „Mihkel“ gebracht. Fortwährend wurden Mobilisierte hinzugeholt und in das Schiff wurden im ganzen 3400 Mann wie Strömlinge in eine Büchse gezwängt. Wer sitzen konnte, war schon glücklich, denn vom Liegenkönnen war kaum die Rede. Der grösste Teil der Männer war gezwungen, sich in den unteren, finsternen Schiffsräumen aufzuhalten, da auf dem Deck kein Raum mehr zur Verfügung stand.

Endlich wurde der „Mihkel“ auf die Reede gebracht, dort aber neben dem Kreuzer „Kirow“ vor Anker gelegt. So sollten unsere Männer dem russischen Kreuzer als lebendiger Schutzwall gegen Bomben und Granaten dienen.

Die schrecklichste Nacht an Bord war die letzte, als ganz Neval im Feuerschein erglänzte und die Kanonade überhaupt nicht aufhören wollte. Ein Mann, der sich an dem Deck aufgehängt hatte, erzählt, eine Petrolleumlampe hätte ein bisschen Beleuchtung gespendet. Der nichtlendenwollende Kanonendonner und die Luftangriffe spielten den Nerven vieler Männer arg mit. Das Unheimlichste aber war, dass zwei Männer ihren Verstand verloren und anfangen auf dem Deck beim schwachen Schein der Petrolleumlampe Reden zu halten.

In der Nacht befreite der Sturm den „Mihkel“ vom Anker und das Schiff begann in Richtung Paljassaar zu treiben.

Das Festland kam immer näher, zugleich damit aber auch die Gefahr. Auf Paljassaar waren die Russen wie toll, da sie der Meinung waren, dass der Segler sie retten kommt. Sie warfen sich sogar in das Wasser, um zum Schiff zu gelangen, und kehrten erst dann zurück, als sie sahen, dass dieses Schiff nicht für sie bestimmt war.

Es war schwer an Land zu gelangen, denn es waren nur zwei kleine Boote vorhanden. Draufhin baute ein Teil der Männer aus Brettern Flösse, ein Teil aber schwamm ans Land. An der Spitze von Paljassar hielt sich in einem kleinen Häuschen eine Gruppe Russen versteckt. Ihnen wurde zugerufen, sie sollten sich ergeben. Ein Russe war bereit sein Gewehr abzuliefern, er wurde aber vom Politruk, der ihm nachgelaufen war, erschossen.

Die gelandeten Männer machten sich über die am Boden liegenden Flinten und es entspann sich eine förmliche Schlacht zwischen Esten und Russen, wobei unsere Männer vom Kapitän des „Mihkel“ angeführt wurden. Nachdem die Russen sich verzogen hatten, wurde Wache gehalten, bis die Deutschen mit einem Panzervagen kamen. In der Schlacht mit den Russen war ungefähr ein halbes Dutzend unserer Männer verwundet worden.

Der Kapitän sagte, die Rettung des Schiffes wäre in elfter Stunde erfolgt, da Trinkwasser nur noch für ein Tag vorhanden war.

(„Linna Teataja“ nr. 3)

Estnische Männer und estnische Frauen!

Die Befreiung unserer Heimat von der kommunistischen Schreckenerrschaft ist nun beendet. Unser Land ist wieder frei, unsere Zukunft gesichert und die innere Sicherheit wiederhergestellt. Ein Jahr Diktatur unkultureller Ostvölker hat unsere Herzen mit der einzigen Hoffnung erfüllt: der Führer und das Volk Grossdeutschlands werden, ungeachtet des schweren Krieges, uns zur Hilfe kommen in der grössten Gefahr, die alle europäischen Völker und deren Kultur bedrohte, und diesen Weltfeind, sowie seine betrügerische Idee — den Kommunismus — vernichten.

Unter Leitung des Führers des Grossdeutschen Reiches, Adolf Hitler, steht heute die deutsche Wehrmacht zur Rettung der Kultur der Menschheit im Kampf mit dem kommunistischen Heer und hat dessen Kraft bereits gebrochen. Der Führer des deutschen Volkes und seine Wehrmacht haben dadurch allen Völkern einen einmaligen geschichtlichen Dienst erwiesen. Vor allem fühlen wir Esten das, denn der blutige Terror in unserem Land ist zu Ende, das schwere Joch Fremder ist verschwunden: nun hat der uns freundlich gesinnte und als Retter erwartete Führer des deutschen Volkes unser Land und Volk unter seinen Schutz genommen, und das Herz jedes Esten ist erfüllt von Freude und erstem Dank an den Führer und das Volk Grossdeutschlands für die unserem Volk und Land erwiesene unvergessliche Hilfe.

Wir sind ein nordisches Volk; unsere Gefühle sind nicht auflösend, sie sind ernst und tief. Jeder deutsche Soldat in unserer Heimat fühlt seitens jeden Esten Dank und aufrichtige Freundschaft, wie auch wir bei jedem deutschen Soldat aufrichtige Freundschaft dem estnischen Volk gegenüber feststellen. Der Kampf gegen den gemeinsamen Feind hat uns zu unzertrennlichen Freunden gemacht.

In der Geschichte des estnischen Volkes hat ein neues Zeitalter begonnen. Viele Leiden haben wir überleben müssen, viele Opfer mussten wir tragen und auch heute noch müssen zahlreiche Esten, die auf rotem Weisse in die Fremde verschleppt worden sind, unsagbare Leiden er-

dulden. In jeder Familie ist Trauer. Estnische Männer und estnische Frauen! Nun ist die Zeit gekommen, da alles Politisieren ein Ende gefunden hat, es müssen alle Meinungsverschiedenheiten beiseite geräumt werden und alle Esten, die noch am Leben geblieben sind, müssen sich mit aller Begeisterung und aller Liebe der Heilung der Kriegswunden und dem Aufbau der Zukunft unseres Volkes widmen. Politische Fragen werden nach Kriegsende erörtert, bis dahin aber müssen alle Völker, die für die Rettung der Kultur kämpfen wollen, alle ihre inneren Kräfte in den Kampf gegen den Kommunismus und für den Aufbau der Zukunft anspannen. Jeder Einzelne, der das verhindern will, der durch Politisieren die schaffende Kraft des Volkes lähmen will, ist Volksfeind und wird beseitigt.

Das estnische Volk, das durch diese gedruckten Worte aufrichtigen Dank und erste Freundschaft dem Führer des Grossdeutschen Reiches, Adolf Hitler, und dem deutschen Volke ausspricht, gelobt selbst mit allen völkischen Kräften am Aufbau eines neuen Europa mitzuarbeiten. Das estnische Volk, geleitet vom Gefühl des Dankes und der Freundschaft, will nach bestem Können dem deutschen Volk im Ringen um Recht und Gerechtigkeit mitthelfen. Das estnische Volk beugt sich in tiefem Dank vor dem Allmächtigen Gott und erbittet Seinen Segen dem deutschen Volk in seinem schwersten Kampf!

Dr. H. Mäe
O. Angelus
Dr. A. Wendt
A. Terras, Tallinna linnapea, Oberbürgermeister von Reval
P. Männik, Harju maavanem, Kreischef von Harrien
E. Reisenberg, Viljandi abilinnapea, Vizebürgermeister von Fellin
J. Raudmäe, kolonel, Viljandi omakaitse ülem, Oberst, Chef des Selbstschutzes zu Fellin
J. Soo, Valga linnapea, Bürgermeister von Walk
J. Riismandel, Valga linnanõunik, Stadtrat von Walk
V. Vellner, Valga maavanem, Kreischef von Walk
